

Francesc Gilet, persona de confiança de Cañellas entre 1983 i 1993, ha estat inculpat com a cervell del cas Calvià. Al llarg de deu anys s'ha anat forjant tota una història d'escàndols i una llegenda d'home totpoderós.

L'home de ferro del canyellisme

"Gilet, sens dubte, va ser l'home fort de Gabriel Canellas durant deu anys. Des de la seva totpoderosa Conselleria Adjunta a la Presidència es feia i desfeia, s'executava de bon de veres el poder del canyellisme".

La definició de Francesc Gilet i del seu poder polític correspon a un periodista. En realitat, totes les fonts consultades que han conegut més o menys l'antic home fort de Canellas coincideixen: Gilet va ser durant deu anys (1983-1993) el braç executor del canyellisme. "L'operatiu", com el va definir Joan March, antic secretari general del PSIB-PSOE.

En aquest moment Francesc Gilet espera l'alta mèdica en un hospital de Palma. Hi va ingressar el dijous dia 23 de maig, un dia abans de sotmetre's a un nou encarament ordenat pel jutge de cas Calvià. Pel que sembla va sofrir un inici d'angina de pit que va aconsellar l'ingrés.

Des que es va reobrir el cas Calvià Gilet no fa declaracions. Únicament repeteix que confia en la justícia i que és innocent. Andreu Bordoy –condemnat per l'intent de suborn, el 1992, a un regidor del PSOE de Calvià– ha acusat directament Francesc Gilet de ser el director, organitzador i cervell de la trama que havia de provocar una moció de censura contra la batllessa socialista de Calvià. Precisament quan Gilet s'havia d'enfrontar a un segon encarament –amb Andreu Pizà, ex-regidor del PP de Calvià– va sofrir l'angina de pit.

Dos dies després, el jutge del cas Calvià, José Castro, va decidir inhibir-se en favor del Tribunal Superior de Justícia de Balears perquè considera que hi ha una possible inculpció de Gabriel Canellas. Gilet era, en el moment dels fets, conseller Adjunt a la Presidència. És a dir, el segon en la línia jeràrquica del govern de Canellas.

L'escàndol del cas Calvià va es-

**Joan March,
antic secretari
general del
PSIB-PSOE,
va definir
l'ex-conseller
Francesc Gilet
com l'"operatiu".**

clarar el 1992. Es va comentar molt llavors que aquell afer podria costar el cap, políticament parlant, a Gilet. Sigui casualitat o no, el fet és que en les eleccions generals de 1993 Gilet va ser nomenat cap de llista. Així s'allunyava de la política balear. Deixava vacant la totpoderosa Conselleria Adjunta a la Presidència. Després de la seva sortida, la Conselleria va canviar de titular –fins ara ho ha estat Rosa Estaràs– i de nom, ja que des d'aleshores és, senzillament, la vice-presidència.

Arran de les eleccions d'enguany, i quan el cas Calvià tornava a coejar, Gilet va ser apartat de la política activa. Formalment va ser una renúncia. El cas és que la direcció del PP únicament li va oferir el número 4 de la llista, quan tres anys abans havia estat el primer. Aquesta degradació va permetre a Gilet dir que preferia renunciar a tornar ser candidat, "per una qüestió de dignitat". Així, Francesc Gilet, després de tretze anys en primera línia –deu a Balears i tres a Madrid– abandonava la política. Formalment, doncs, era una renúncia i no una defenestració. Però ningú no s'ho va acabar de creure. Difícilment un home que havia arribat a tenir tant de poder, abandona sense raons poderoses. Tothom veia darrere d'aquella decisió el cas Calvià. Sigui cert o no, al llarg dels tretze anys de dedicació a la política, Francesc Gilet s'ha forjat una història i una llegenda d'home poderós, fred, dur i, sobretot, de ser la mà dreta de Gabriel Canellas, molt especialment en tots aquells afers que necessiten absoluta discreció.

Els inicis. Francesc Gilet Girart va néixer a Palma el mes de maig de l'any 1943. Per tant acaba de fer 53 anys. És casat, té una filla i un fill. Va estudiar el batxillerat al col·legi de Sant Francesc, de Palma. És llicenciat en dret per la Universitat de Saragossa el 1967 i diplomad en direcció tècnica de cooperatives, en dret mercantil, urbanístic i matrimonial.

Gilet pertany al sector social i ideològic de la dreta tradicional mallorquina. Molt de dretes. Un home d'església i ordre. És membre de l'Opus Dei. Té una moral molt conservadora. Entre 1982 i 1983 va ser president de Mallorca Pro-Vida, l'associació antiavortament.

El 30 de juliol de 1989 el *Diario de Mallorca* publicava una entrevista en la qual Gilet deixava que el lector es fes una idea bastant aproximada de la seva ideologia. Es declarava contra l'avortament. Pel que fa al divorci, tot i acceptar-lo, en destacava que té conseqüències negatives, com "una formació deficient dels fills, la manca d'esperit de lluita i sacrifici a la societat, tendència al lliure albir...". Sobre la lliure elecció de l'individu deia que hi estava d'acord "si està ben entesa", però en contra "si vol dir que cadascú faci el que li doni la gana". Deia a més que "no és necessari que les dones duguin els pits descoberts a les platges". En aquest sentit cal dir que Gilet i la seva família canviaren el lloc d'estiu, a s'Arenal, on la majoria de les dones prenen el sol sense la part superior del bikini, a una altra zona més familiar, on no es veu tant *monoquini*. Es declarava "catòlic, apostòlic i romà" i defensava aferrissadament la figura del papa Joan Pau II, "un Papa adéquat als temps que corren". Reconeixia ser membre de l'Opus i admirador de monsenyor Escrivá de Balaguer, al qual deia resar-li "però menys del que caldria".

L'advocat Gilet, a final dels setanta, coneix persones properes ideològicament que posteriorment crearan l'Alianza Popular (AP) de les Balears. En aquest sentit, la personalitat de Gilet encaixa perfectament en el sector més acostat a l'ex-president del govern Gabriel Canellas, sobretot la seva família, de caràcter ultraconservador. Canellas va ser el reorganitzador d'AP –després del desastre de les eleccions de juny de 1977– i es presentà a les eleccions municipals de Palma de 1979, encara que no va ser

elegit regidor. El fracàs, lluny de ser un obstacle, li serveix per crear les bases del que posteriorment serà el canyellisme. Cerca i obté el *placet* de Manuel Fraga per fer el que cregui oportú. Refà el partit i comença a contactar amb persones diverses. Una d'aquestes persones és Francesc Gilet, que el 1981 obté el carnet de militant d'AP.

En aquest moment Gilet ja era conegut, si més no en certs ambients. De fet, més que ell, el que era molt conegut eren les seves

cartes a la comissió avaluadora de les exempcions d'ensenyament del català. Gilet, en diverses ocasions, va demanar l'exempció pels seus fills –amb els quals parlava castellà– adduint que el mallorquí no era català. Així ho recorden algunes persones que en aquells anys eren membres d'aquesta comissió.

L'ascens. El 1983, després de la victòria de Canellas en les primeres eleccions autonòmiques, Francesc Gilet és nomenat conseller

Francesc Gilet, és de moral molt conservadora. És membre de l'Opus Dei i fou president de Mallorca Pro-Vida. (foto: Arxiu / Pere Carmona)

Gilet, a la dreta, en les eleccions generals del 1993.
L'oposició no dubta a qualificar la Conselleria Adjunta a la Presidència com el lloc on s'organitzaven les clavegueres del canyellisme.

de Cultura. El seu pas per aquesta conselleria és recordat amb llums i ombres. Entre les ombres destaca la seva oposició fortíssima a la recepció de TV3 a les Illes, la qual, segons deia, tenia "insalvables problemes jurídics". Això passava l'any 1984, el mateix temps que el conseller va fer valer la seva autoritat per vetar un programa de ràdio. Era l'abril de 1984 quan el programa *Lucièrnagas y libélulas*, emès per una cadena privada local però patrocinat per la conselleria de Gilet, va decidir fer una taula rodona sobre l'avortament. Gilet va dir que "atès que està subvencionat per un govern d'AP, en el programa només hi poden aparèixer persones que estiguin a favor de la vida", segons consta en les informacions periodístiques de l'època.

Devora aquestes actituds, també s'ha de ressenyar que sota el seu mandat es va aprovar la Llei de Normalització Lingüística (1986), i que fins i tot els sectors més rabiosament anticatalanistes l'arribaren a "acusar" de catalanista.

El 1987 torna a guanyar les eleccions AP i Canellas nomena Gilet conseller adjunt a la Presidència. Aleshores comença a forjar-se la història i la llegenda. L'oposició no dubta a qualificar aquesta conselleria com "el lloc on s'organitzaven les clavegueres del canyellisme". Es a dir, on es planificaven les accions polítiques més delicades. Les històries o llegendes –que ningú no vol que siguin posades en boca pròpia– parlen de tot tipus d'accions que vorejaven la legalitat. Qualcú fins i tot assegura que

emmagatzemava molta informació, obtinguda de forma molt professional, referida tant a amics com a enemics. Una de les direccions de la seva conselleria estava vinculada a la política municipal. No és estrany que quan esclata el cas Calvià totes les mirades apuntin cap a Gilet. Ell, però, sempre ha negat amb contundència les implicacions directes o indirectes que li ha llançat l'oposició.

Gilet va ser durant molts anys l'objectiu de l'oposició. El 1990 esclatà un escàndol que el "tocà" directament. L'oposició –tant el PSOE com el PSM– va saber que Gilet tenia interessos professionals en diversos projectes d'urbanització que requerien una desprotecció parcial per part del Govern.

Segons es va publicar, el despatx professional de Gilet havia promogut la urbanització de cala Mondragó. Com que finalment aquesta zona es va protegir, els promotors reberen una multimilionària indemnització.

En un altre cas, cala Barca (tam-

Segons va dir en el Parlament, sortia del consell de govern quan s'havien de discutir temes que l'afectaven professionalment.

bé a Santanyí, molt a prop de cala Mondragó) Gilet era el secretari del consell d'administració –d'acord amb el document del registre mercantil que aquest setmanari ha pogut consultar– de l'empresa que havia de fer la urbanització. El 5 d'abril de 1990 el registre anota una inscripció segons la qual Gilet havia renunciat al càrrec de secretari. En els debats parlamentaris que es produïren al març i l'abril d'aquell any l'oposició es va mostrar molt dura. El PSOE va arribar a presentar una interpel·lació on

s'acusava Gilet. En síntesi, el diputat socialista Josep Alfonso explicava que la protecció de cala Mondragó beneficiava la urbanització de cala Barca, "que obté un magnífic benefici de localització des del moment que cala Mondragó és un parc natural o un terreny públic. El senyor Gilet és secretari... del consell d'administració de cala Barca, SA". Continuava dient el diputat socialista: "Les Balears són l'única comunitat autònoma de tot l'estat espanyol on els consellers, directors generals, etc. poden fer compatible la seva feina en el Govern amb activitats privades, trista excepció que no solament té conseqüències desagradables com les que ara comentam, sinó que converteix el govern en l'organisme autonòmic que manco feina fa". Aquestes intervencions estan reflectides al Diari de Sessions del Parlament, número 75, del 8 de març de 1990.

La resposta de Gilet a totes les acusacions sempre es va basar en la compatibilitat legal de les seves actuacions, d'acord amb la legalitat existent a les Balears.

Segons un antic diputat del PSM que va viure aquells moments molt de prop, la "jugada" de cala Barca va consistir a obtenir de la Conselleria de Turisme un permís previ per fer una urbanització de gran nombre de places, en un moment en què les restriccions urbanístiques no deixaven fer tantes places. La urbanització ha estat un fracàs relatiu a causa, precisament, de l'excés de places, que obliguen a vendre molt per sota de les primeres estimacions.

Gilet, segons va dir en el Parlament, sempre sortia del Consell de Govern quan s'havien de discutir temes en els quals pogués estar-hi implicat professionalment.

Dos anys després d'aquells afers urbanístics va esclatar el cas Calvià, en el qual Gilet sempre ha negat la seva implicació. Ara, i mentre es recupera de l'angina de pit, espera la decisió del tribunal que el pot jutjar o que pot declarar prescrist el suposat delictes. Gilet ja és història i llegenda. Això pareix.

Miquel Payeras

Retorn a la beneficència

La Generalitat valenciana ha presentat un avantprojecte de llei que deroga l'actual normativa de serveis socials. La seua aprovació significa la descomposició del sistema de serveis socials públic assolit i una tornada a l'assistencialisme.

Entre els treballadors i treballadores socials s'ha corre-gut la veu. També els sindicats, els partits polítics de l'oposició i les associacions sense ànim de lucre del sector es passen els papers de mà en mà. La primera sorpresa per a tots ha estat que la Generalitat decidira crear una nova llei i no ampliar o modificar la llei ja existent amb decrets i normatives. La segona, com assenyalen la diputada del PSOE Lourdes Alonso i el representant de la Federació de Serveis Públics-UGT, Antoni Femenia, és la "precipitació" amb què s'ha tramitat la llei. El passat mes de març va ser examinada pel Consell Econòmic i Social (CES) i el proper mes d'octubre passarà a les Corts Valencianes per a ser debatuda i, molt probablement, aprovada amb els vots de Partit Popular (PP) i Unió Valenciana (UV). Un tràmit molt ràpid si es compara amb la Llei de Serveis Socials vigent en l'actualitat, que va ser aprovada el 6 de juliol de 1989 i que va tenir un part molt més llarg i difícil, fruit de la recerca del consens amb partits polítics, sindicats i organitzacions del sector. "La pressa per aprovar la llei —segons Femenia— els ha portat a estalviar-se la discussió social".

El resultat ha estat una llei que, segons el PSOE i la FSP-UGT, pot desballestar el sistema de serveis socials bastit des que es va aprovar la llei del 1989, la desaparició del concepte de públic i la consegüent obertura al mercat. En aquest sentit, tant els representants

ARXIU / RAFA GIL

Les residències privades per a gent gran es veuran beneficiades per la nova llei en perjudici de les públiques, segons FSP-UGT. Els "grups amb conductes asocials" mereixen tres línies en la nova llei.